

GEUS
De Nationale Geologiske Undersøgelser
for Danmark og Grønland
Øster Voldgade 10, Danmark

Att: Jørn Bo Jensen

Kontor/afdeling

Center for undergrund og
beredskab

Dato

20. september 2022

J nr. 2022-18053

lsm/ske/mklh

Tilladelse til videnskabelige undersøgelser i inde danske farvande og farvandet omkring Bornholm på søterritoriet

Afgørelse

Energistyrelsen meddeler hermed tilladelse til videnskabelige undersøgelser til GEUS på dansk søterritorium, jf. statens højhedsret over søterritoriet.

Tilladelsen er gyldig fra den 1. oktober 2022 til og med den 15. december 2022.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Vilkår

1. Tilladelsen meddeles på vilkår givet i "Standardvilkår for forundersøgelser til havs" (vedlagt).
2. Tilladelsen meddeles endvidere på vilkår af, at GEUS udfylder Energistyrelsens vedlagte skema vedrørende redegørelse for opfyldelse af vilkår, og returnerer det udfyldte skema til Energistyrelsen senest 4 uger efter endt undersøgelsesprogram, det vil sige senest den 12. januar 2023. Følgende mail adresser skal orienteres: indvindingsekr@ens.dk, mklh@ens.dk og lsm@ens.dk.
3. Ansøger skal udfylde vedhæftede skema (*NoiseRegisterTemplate*) og indsende skemaet til Miljøstyrelsen. Indrapporteringen skal omfatte tidspunkt for den støjende aktivitet (dag), position, lydniveau og en angivelse af hvilken aktivitet, der har forårsaget impulsstøjen. Dokumentation for, at indrapportering er fremsendt til Miljøstyrelsen skal fremsendes til

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700

E: ens@ens.dk

www.ens.dk

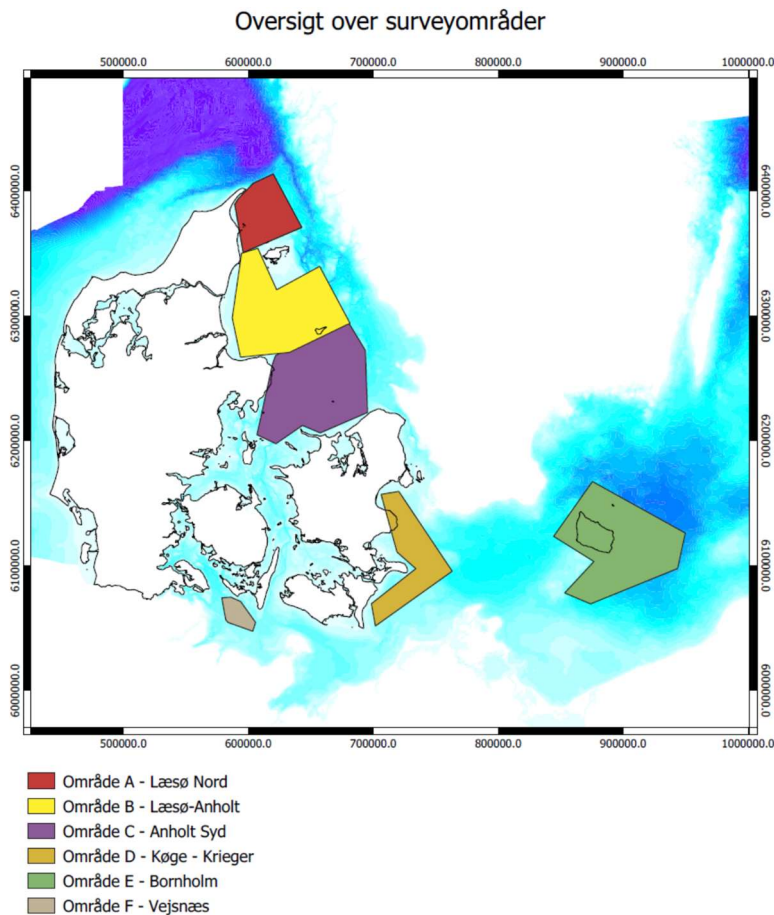
Energistyrelsen til indvindingsekr@ens.dk senest 3 måneder efter undersøgelsens afslutning, det vil sige senest den 15. marts 2023.

4. Tilladelsen meddeles på vilkår af, at GEUS anvender en soft start periode på minimum 55 minutter i de tilfælde, hvor soft start procedure skal benyttes, jf. "Standardvilkår for forundersøgelser til havs" og Miljøstyrelsens høringssvar.

Sagsfremstilling

Faktiske forhold

GEUS har med ansøgning af den 19. august 2022 og supplerende ansøgning af den 22. august 2022 søgt om tilladelse til at lave videnskabelige undersøgelser til brug for kortlægning af havbunden i de indre danske farvande og i farvandet omkring Bornholm (se figur 1).

Figur 1: Oversigt over de seks undersøgelsesområder.

Undersøgelserne omfatter indsamling af 2D multikanals sparker data (Geo-Spark 200), multibeam-ekkolodsdata, sidescan og subbottom profiler data. Desuden vil der på udvalgte steder blive indsamlet havbundsprøver med en vibrocore og CPT.

Det ansøgte undersøgelsesprogram forløber over 45 dage i perioden 1. oktober 2022 til 15. december 2022, med forskningsskibet RV Arctic Ocean. Der skal sejles i seks surveyområder – tre områder i Kattegat, et i Køge-Kriegers Flak, et i Bornholm og et i Vejsnæs Flak.

Undersøgelserne finder sted på både kontinentalsoklen og på søterritoriet.

Ansøger oplyser, at undersøgelserne går igennem tre marine Natura 2000-områder, som er:

- Schultz og Hastens Grund samt Briseis Flak (N204) med habitatnaturtyperne rev og sandbanker på udpegningsgrundlaget.
- Munkegrunde (N205) med habitatnaturtyperne rev og sandbanker på udpegningsgrundlaget.
- Lysegrund (N207) habitatnaturtyperne rev og sandbanker på udpegningsgrundlaget.

Natura 2000-områder med bilag IV-arter på udpegningsgrundlaget befinder sig i en minimumsafstand på 5 km fra undersøgelsesområderne. Det fremgår af ansøgningen, at der ikke vurderes at ville være en væsentlig negativ påvirkning på udpegningsgrundlaget af Natura 2000-områder. Det fremgår ydermere af ansøgningen, at de ansøgte aktiviteter ikke vurderes at ville have en negativ påvirkning på bilag IV-arter i undersøgelsesområdet.

I ansøgningen vurderes det ligeledes, at de ansøgte aktiviteter ikke vil påvirke den generelle miljøtilstand, og ikke vil have en negativ påvirkning på de 11 deskriptorers miljømål i Danmarks Havstrategi II.

Myndighedshøring

Energistyrelsen har bedt Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Søfartsstyrelsen, Værnsfælles Forsvarskommando, Fiskeristyrelsen, Miljøstyrelsen, Moesgaard Museum, Vikingeskibsmuseet samt Slots- og Kulturstyrelsen om eventuelle bemærkninger til ansøgningen.

Energistyrelsen har modtaget fire høringssvar. Resumé af høringssvarene fremgår nedenfor. De fulde høringssvar kan ses i bilag 3 til indeværende afgørelse.

Vikingskibsmuseet har ved e-mail af 30. august 2022 oplyst, at de ikke har nogle bemærkninger til ansøgningen. Vikingskibsmuseet gør ansøger opmærksom på museumslovens¹ § 29 h stk. 1, som siger at fund af spor af fortidsminder eller vrøg gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standes.

Slots- og Kulturstyrelsen har ved e-mail af 7. september 2022 oplyst, at de ikke har nogle bemærkninger til ansøgningen. Slots- og Kulturstyrelsen gør ansøger opmærksom på, at der er anmelderpligt ved fund af fortidsminder, herunder alle vrøg af skibe, skibsladninger og dele fra sådanne skibsvrøg. Anmeldelser skal sendes til fortidsminder@slks.dk. Slots- og Kulturstyrelsen behøver oplysninger omkring positionen, den tilgængelige dokumentation og nærmere beskrivelse af fundet eller lignende.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har ved e-mail af 5. september 2022 oplyst, at såfremt der i forbindelse med arbejdet på eller i havbunden konstateres rester af ammunition eller genstande, der kan være farlige (UXO), skal arbejdet straks indstilles og der tages kontakt til Forsvarets Operationscenter, jf. § 14 i bekendtgørelse 1351 af 29. november 2013, om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande.

Forsvarets Operationscenter kan telefonisk kontaktes på: +45 72850380/+45 72850371.

Foruden ovenstående forhold, gør styrelsen opmærksom på, at de udstedte tilladelser, samt kontaktoplysninger til det eller de skibe der skal udføre arbejdet, skal være tilgængeliggjort for Forsvarets Operationscenter via den myndighed, der udsteder tilladelsen. Såfremt der er opdateringer i kontaktoplysningerne, kan disse fremsendes direkte til Forsvarets Operationscenter på nedenstående adresser:

¹ Museumsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014

Forsvarets Operationscenter (JOC):

	Telefon	E-mail
Vagthavende officer	+45 7285 0380	fko-ktp-nmoc-vo@mil.dk
Maritimt Assistance Service	+45 7285 0371	mas@sok.dk
Vagtholdsleder JOC	+45 7285 0332	
Omstilling	+45 7281 2300	

Henvendelser i sagen bedes rettet til sagsbehandler Oliver Thue Nielsen på mail fes-nps21@mil.dk eller via telefon 7281 3160.

Slutteligt bemærker Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse i deres høringssvar, at styrelsen har bemærkninger til hver af de enkelte seks undersøgelsesområder. Bemærkninger fra Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse kan ses af bilag 1 til indeværende tilladelse.

Søfartsstyrelsen har ved mail af 12. september 2022 fremsendt høringssvar, hvoraf det fremgår, at de ikke har bemærkninger til de pågældende videnskabelige undersøgelser, men at undersøgelserne kan være til gene for den øvrige skibstrafik, ligesom at den øvrige skibstrafik kan være til gene for undersøgelserne.

I forbindelse med aktiviteterne skal nedenstående retningslinjer følges i det omfang det vurderes nødvendigt og af hensyn til den øvrige skibstrafik i området:

Med henvisning til sag nr. 2022124973 indsendes (minimum 2 uger i forvejen) til Efterretninger for Søfarende - efs@dma.dk og cc sifa@dma.dk:

- Oplysning om tidspunkt for undersøgelsesernes påbegyndelse og forventet tidspunkt for afslutning.
- Oplysning om koordinater (bredde/længde WGS84 grader og decimalminutter) for undersøgelsesområdet
- Kortfattet beskrivelse af hvorledes arbejdet udføres
- Oplysninger om evt. midlertidig og permanent afmærkning.
- Oplysninger om anvendt materiel.

- Kontaktoplysning til involverede fartøjer og til den der leder arbejdet på stedet
- Evt. oplysning om brug af afviserfartøj

Ved eventuel varsling er det vigtigt af hensyn til skibsfarten, at ændringer til arbejdet med undersøgelserne ajourføres løbende til efs@dma.dk, fx hvis undersøgelserne forsinkes. Umiddelbart efter undersøgelserne er afsluttet meddeles dette til efs@dma.dk, således, at igangværende Efterretninger for Søfarende kan afmeldes.

Søfartsstyrelsen henviser desuden til bekendtgørelsen om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande som bedes efterleves (vedhæftet).

Miljøstyrelsen har ved mail af den 16. september 2022 fremsendt hørings svar, hvor styrelsen bemærker, at ansøger skal fremsende yderligere oplysninger vedrørende havbundsprøvernes areal og dybde, vurdering om havbundsprøvernes potentielle påvirkning og placering i forhold til de nationale overvågningsstationer under NOVANA programmet samt vurdering af havbundsprøvernes potentielle spredning af sedimentbundne miljøfarlige forurenende stoffer. Derudover bemærker styrelsen, at det i ansøgningsmaterialet er angivet, at ansøger vil anvende en 20 minutters soft start procedure for at undgå midlertidige høreskader på marsvin (TTS). Miljøstyrelsen bemærker, at det bør overvejes, at forlænge soft start proceduren for at tage højde for at der kan forekomme midlertidige høreskader på marsvin (TTS) helt ud til 5000 m fra sparker kilden.

Ansøger har med mail den 19. september 2022 fremsendt de efterspurgte oplysninger med en vurdering af undersøgelserne potentielle påvirkning i forhold til NOVANA programmet, hvortil at ansøger flytter alle boringspositionerne til en minimumsafstand på 1 km til NOVANA overvågningsstationer samt vurdering af havbundsprøvernes potentielle spredning af sedimentbundne miljøfarlige forurenende stoffer.

Ansøgers yderligere oplysninger er blevet fremsendt til Miljøstyrelsen den 19. september 2022, som er blevet bedt om at forholde sig til disse.

Miljøstyrelsen har med mail dateret den 20. september 2022 oplyst Energistyrelsen, at Miljøstyrelsen finder de yderligere fremsendte oplysninger tilstrækkelig og har derfor ikke yderligere bemærkninger.

Retsgrundlag

De ansøgte videnskabelige undersøgelser foretages på søterritoriet, og tilladelsen meddeles efter statens højhedsret over søterritoriet.

Energistyrelsen skal vurdere, hvorvidt projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer kan påvirke udpegede internationale naturbeskyttelsesområders integritet væsentligt, jf. artikel 6, stk. 3, i Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (i det følgende benævnt habitatdirektivet). Hvis dette er tilfældet, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering.

Energistyrelsen skal endvidere vurdere, om de planlagte undersøgelser vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der er nævnt i habitatdirektivets bilag IV. Ifølge habitatdirektivets artikel 12, kan der ikke meddeles tilladelse, hvis det ansøgte projekt:

”1) forsætligt vil forstyrre de dyrearter, der er nævnt i habitatdirektivets bilag IV, litra a, i deres naturlige udbredelsesområde, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser ynglepleje, overvintrer eller vandrer, eller

2) vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i habitatdirektivets bilag IV, litra a.”

Energistyrelsen skal således også vurdere, om de planlagte undersøgelser vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Energistyrelsen skal desuden vurdere, om det ansøgte projekt kan have en negativ

påvirkning på fastsatte miljømål og indsatsprogrammer for de relevante deskriptorer jf. § 18 i havstrategiloven², jf. den nuværende havstrategi, Danmarks Havstrategi II, fra april 2019.

Energistyrelsen skal endvidere vurdere, om de planlagte undersøgelser kan have en negativ påvirkning på relevante vandområdeplaner, herunder fastsatte miljømål, jf. lov om vandplanlægning³ og tilhørende bekendtgørelser.

Energistyrelsens vurdering

Undersøgelserne omfatter indsamling af 2D multikanals sparker data (Geo-Spark 200), multibeam-ekkolodsdata, sidescan og Innomar subbottom profiler data. Desuden vil der på udvalgte steder indsamlet havbundsprøver med en vibrocore og CPT. Undersøgelserne pågår over 45 dage i perioden 1. oktober 2022 til 15. december 2022, med forskningsskibet RV Arctic Ocean. Der sejles i seks surveyområder – tre områder i Kattegat, Køge-Kriegers Flak samt Bornholm og Vejsnæs Flak (se bilagte ansøgning fra GEUS).

Grundet de planlagte undersøgelser omfang, karakter og undersøgelsernes afstand til nærmeste Natura 2000-områder med bilag IV-arter på udpegningsgrundlaget finder Energistyrelsen, at undersøgelserne hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer vil have en væsentlig påvirkning på nærliggende Natura 2000 områder.

Energistyrelsen vurderer endvidere på baggrund af ansøgningen samt indkomne høringssvar, at de planlagte undersøgelser er af en sådan karakter, at de ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV arter, (havpattedyr og marsvin), jf. habitatdirektivets artikel 12.

På den baggrund skal der ikke foreligge en konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder, jf. habitatdirektivets artikel 6, stk. 3.

Da de ansøgte aktiviteter er placeret i en afstand af minimum 5 km fra nærmeste Natura 2000-områder med bilag IV-arter på udpegningsgrundlaget, og der anvendes

² Bekendtgørelse nr. 1151 af 25. november 2019 af lov om havstrategi

³ Lov om vandplanlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017.

havpattedyrsobservatør samt benyttes soft-start procedure i forbindelse med undersøgelserne, er det Energistyrelsens vurdering, at undersøgelserne ikke vil have en negativ påvirkning på fastsatte miljømål og indsatsprogrammer for de relevante deskriptorer, jf. havstrategilovens § 18.

For at mindske påvirkningerne til omgivelserne og varetage hensynet til havmiljøet og eventuelle havpattedyr, fastsætter Energistyrelsen vilkår om, at GEUS skal følge de vedhæftede standardvilkår for forundersøgelser til havs, jf. vilkår 1.

For at sikre og kontrollere, at GEUS efterlever standardvilkår som er knyttet til afgørelsens vilkår 1, fastsætter Energistyrelsen yderligere vilkår om, at GEUS skal redegøre og dokumentere for opfyldelsen af de fastsatte vilkår i det vedlagte skema, jf. vilkår 2. Redegørelsen for opfyldelsen af de fastsatte vilkår skal returneres til Energistyrelsen senest 4 uger efter endt undersøgelsesprogram, det vil sige senest den 12. januar 2023.

Med henblik på monitoring af impulsstøj fra de seismiske undersøgelser skal GEUS udfylde vedhæftede skema (*NoiseRegisterTemplate*) og indsende skemaet til Miljøstyrelsen, jf. vilkår 3. Dokumentation for, at indrapportering er fremsendt til Miljøstyrelsen skal fremsendes til Energistyrelsen til indvindingsekr@ens.dk senest 3 måneder efter undersøgelsens afslutning, det vil sige senest den 15. marts 2023.

Endvidere vurderer Energistyrelsen, at de planlagte undersøgelser ikke vil udgøre nogen negativ påvirkning af vandområdeplanernes kvalitetselementer, da de ansøgte aktiviteter ikke vil medføre udledninger til havet og dermed ikke forurene havmiljøet og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på fastsatte miljømål, jf. lov om vandplanlægning.

For at afværge midlertidig høreskade hos marsvin (TTS) fastsætter Energistyrelsen vilkår om, at GEUS skal anvende en soft start periode på minimum 55 minutter i de tilfælde, hvor soft start procedure skal benyttes, jf. vilkår 4. Dette vilkår stilles for at sikre, at marsvinene forventeligt vil have tid til at flygte fra skibet, ved en svømmehastighed på 1,5 m/s kan marsvin på 55 minutter tilbagelægge ca. 5000 meter.

På baggrund af ovenstående er det den samlede vurdering, at der ikke er noget til hinder for, at Energistyrelsen kan meddele tilladelse til at udføre de ansøgte geofysiske og geotekniske undersøgelser i indre danske farvande og i farvandet omkring Bornholm.

Øvrige bemærkninger

Denne tilladelse fritager ikke GEUS for at indhente de i medfør af lovgivningen i øvrigt nødvendige tilladelser og godkendelser.

Hvis der tages kontakt til andre myndigheder vedrørende aktiviteterne for denne tilladelse, skal Energistyrelsen informeres og sættes i kopi (cc) på korrespondancen. Følgende mail adresser skal orienteres: indvindingsekr@ens.dk, mklh@ens.dk og lsm@ens.dk.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Klima-, Energi og Forsyningsministeriet, Holmens Kanal 20, 1060 København K.

Klageberettiget er enhver med væsentlig og individuel interesse i afgørelsen samt lokale og landsdækkende foreninger eller organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser.

Med venlig hilsen

Laura Strøm Magner

Bilag:

- Standardvilkår for forundersøgelser til havs
- Redegørelse for opfyldelse af vilkår
- Bekendtgørelse nr. 56 af 4. februar 2002 om indsendelse af prøver og andre oplysninger om Danmarks undergrund
- Bekendtgørelse 1351 af 5. december 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder
- NoiseRegisterTemplate.18.2.16_v2

- Bilag 1 – hørings svar fra myndighedshøring

Kopi sendes til:

- Miljøstyrelsen
- Søfartsstyrelsen
- Fiskeristyrelsen
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- Moesgaard museum
- Vikingeskibsmuseet
- Slots- og Kulturstyrelsen
- Værnsfælles Forsvarskommando
- Forsvarsministeriet